Nota Integraal Beheerplan Kapitaalgoederen 2020 -2025

Gemeente Medemblik

Documentnummer: DOC-19-153328
Zaaknummer: Z-18-018293
20 mei 2019

auteur M.H.T. Meendering
afdeling Openbare Ruimte en Buitendienst

Nota Integraal Beheerplan Kapitaalgoederen 2020 -2025

Gemeente Medemblik

Documentnummer: DOC-19-153328
Zaaknummer: Z-18-018293
20 mei 2019

Samenvatting **4**

1. Inleiding **6**

1.1 Aanleiding *6*

1.2 Doel van de nota *6*

1.3 Afbakening *6*

1.4 Leeswijzer *7*

1.5 Nadere informatie *7*

2. Kapitaalgoederen. **8**

2.1 De kapitaalgoederen openbare ruimte in Medemblik *8*

2.2 Het areaal in de gemeente Medemblik *8*

2.3 Het belang van de kapitaalgoederen *9*

3. Kwaliteit en kwaliteitsniveaus **10**

3.1 Wat is kwaliteit? *10*

3.2 Welk kwaliteitsniveau hanteren we? *10*

3.3 Welke kwaliteitsambitie hebben? *11*

4. De bewaking van de kwaliteit van de kapitaalgoederen **12**

4.1 Kwaliteit thema's *12*

4.2 Beeldkwaliteit *12*

4.3 Technische staat *13*

4.4 Leefbaarheid *14*

5. Beheerplan en beschikbare financiële middelen **15**

5.1 Begroting (exploitatie) ... 15

5.2 Investeringen ... 15

5.3 Strategische raming (langjarig gemiddelde) ... 16

5.4 Vergelijking begroting met de strategische raming ... 17

5.5 De basis op orde ... 18

5.5.1 Uitgesteld onderhoud ... 18

5.5.2 Areaaluitbreiding en -aanpassing ... 18

5.5.3 Leefbaarheid (inwonerswensen) ... 18

5.5.4 Duurzaamheid ... 18

6. Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) ... 20

6.1 Aanpak integraal beheer openbare ruimte in Medemblik ... 20

6.2 Gemeenschappelijke Regie op Infrastructurele projecten (GRIP) ... 20

Bijlage 1. Areaaloverzicht kapitaalgoederen ... 21

Samenvatting

Aanleiding

Op basis van de nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) dienen de beheerplannen van de verschillende kapitaalgoederen ééns in de 5 jaar door de Raad vastgesteld te worden. Voor alle afzonderlijke kapitaalgoederen werd een eigen plan geschreven. Deze plannen werden ook allen apart vastgesteld. Hierdoor ontbreekt de integraliteit van de plannen. De looptijd van meeste beheerplannen eindigt op 31 december 2019.
Daarom komen we nu met 1 integraal beheerplan kapitaalgoederen. Uitzonderingen hierop zijn het Gemeentelijk Rioleringsplan en het beheerplan Gebouwen.

De Gemeente Medemblik wil een leefbare en duurzame gemeente zijn.
Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (BOR) speelt hierin een belangrijke rol. Het BOR heeft direct invloed op de aantrekkelijkheid en veiligheid van het woon-, leef- en werkklimaat. Mooi en goed onderhouden groen draagt bij aan een positieve waardering van de leefomgeving. Matig onderhoud (bijvoorbeeld veel zwerfvuil) doet afbreuk aan de leefomgeving. De openbare ruimte is het visitekaartje van de gemeente. Een goed en schoon onderhouden openbare ruimte betekent tevreden bewoners en bezoekers.

Werkwijze

In 2016 is de werkwijze van beheer aangepast. Deze werkwijze noemen we IBOR. Met IBOR werken we efficiënter en effectiever samen en spelen we in op de wensen van de inwoners. Het beheer en de inrichting van de openbare ruimte pakken we gezamenlijk op met inwoners, maatschappelijke partners - zoals woningbouwverenigingen en nutsbedrijven - en andere gemeentelijke afdelingen. De wensen van inwoners vertalen we naar kernvisies en kernagenda's. De opgaven vertalen we naar projecten, die meegenomen worden in de meerjarige integrale programmering.

Kwaliteit beheer kapitaalgoederen

Het onderstaande tabel geeft aan welke kwaliteit van beheer met deze nota vastgesteld wordt.
Tabel: De kwaliteitniveau's per kapitaalgoed en inspectiecyclus.

	Wegen	Water	Kunstwerken	Groen	Riolering	Gebouwen
Jaar vaststelling beheerplan	2013	-	2013	2016	2016	2017
Beheerplan loopt tot en met	2019	-	2019	2019	2021	2021
Kwaliteitsniveau	Technisch R- (CROW) Beeld B (CROW)	Keur (HHNK)	Conditie 3 NEN 2767	Begraaf-plaatsen en rotondes A, overig B (CROW)	BRL K14020 NEN 3399 Basis-kwaliteit samenwerkings-regio West-Friesland	Conditie 3 NEN 2767
Inspectiecyclus	2 jaar	10 jaar	5 jaar	3 jaar	10 jaar	5 jaar
Inspectie status	laatste 2014	schouw (HHNK)	op orde	op orde	op orde	op orde

Financiën

Volgens de doorrekening van de beheerkosten hebben we € 6.600.000,- nodig voor regulier onderhoud.
In de begroting is € 6.260.000,- beschikbaar.

Door het effectiever en efficiënter samen te werken verwachten wij met de beschikbare middelen uit te komen. Voor eventuele fluctuaties is de reserve kapitaalgoederen beschikbaar. Indien dit zich voordoet wordt daarvan separaat opgave gedaan.

We stellen voor om de structurele toevoeging aan de reserve kapitaalgoederen toe te voegen aan het onderhoudsbudget kapitaalgoederen. Deze toevoeging is als volgt opgebouwd:

2019:	€ 300.000,-
2020:	€ 419.000,-
2021 en verder:	€ 538.000,-

Door deze gewijzigde systematiek hoeven we het onderhoud van de gemeentelijke havens niet meer te dekken uit de reserve.
Tot en met de Lentenota 2019 is de stand van deze reserve € 4.100.000,-.

Voor reconstructies, herinrichtingen en vervangingen doen wij een jaarlijkse aanvraag in de begroting. In de beschikbare budgetten is geen rekening gehouden met deze lasten.
Tot aan de vaststelling van deze nota dekken wij de afschrijvingslasten uit de onderhoudsbudgetten. Hiermee putten wij deze echter uit.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Op basis van de nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) dienen de beheerplannen van de verschillende kapitaalgoederen ééns in de 5 jaar door de Raad vastgesteld te worden. Voor alle afzonderlijke kapitaalgoederen werd een eigen plan geschreven. Deze plannen werden ook allen apart vastgesteld. Hierdoor ontbreekt de integraliteit van de plannen. De looptijd van meeste beheerplannen eindigt op 31 december 2019.
Daarom komen we nu met 1 integraal beheerplan kapitaalgoederen. Uitzonderingen hierop zijn het Gemeentelijk Rioleringsplan en het beheerplan Gebouwen.

De Gemeente Medemblik wil een leefbare en duurzame gemeente zijn.
Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (BOR) speelt hierin een belangrijke rol. Het BOR heeft direct invloed op de aantrekkelijkheid en veiligheid van het woon-, leef- en werkklimaat. Mooi en goed onderhouden groen draagt bij aan een positieve waardering van de leefomgeving. Matig onderhoud (bijvoorbeeld veel zwerfvuil) doet afbreuk aan de leefomgeving. De openbare ruimte is het visitekaartje van de gemeente. Een goed en schoon onderhouden openbare ruimte betekent tevreden bewoners en bezoekers.

In 2016 is de werkwijze van beheer aangepast. Deze werkwijze noemen we IBOR. Met IBOR werken we efficiënter en effectiever samen en spelen we in op de wensen van de inwoners. Het beheer en de inrichting van de openbare ruimte pakken we gezamenlijk op met inwoners, maatschappelijke partners - zoals woningbouwverenigingen en nutsbedrijven - en andere gemeentelijke afdelingen. De wensen van inwoners vertalen we naar kernvisies en kernagenda's. De opgaven vertalen we naar projecten, die meegenomen worden in de meerjarige integrale programmering.

1.2 Doel van de nota

Het doel van de nota Integraal Beheerplan Kapitaalgoederen is:

- het vaststellen van de kwaliteit van het beheer;
- het inzicht geven in de kosten en budgettering van het beheer;
- het wijzigen van het gebruik van de reserve kapitaalgoederen en
- het inzicht geven in de gebruikte werkwijze.

1.3 Afbakening

In de nota Integraal Beheer Kapitaalgoederen ligt de focus op het dagelijks beheer van de kapitaalgoederen in Medemblik. Dit dagelijks beheer omhelst de verzorging (frequent en kort cyclisch) en regulier onderhoud aan de openbare ruimte. De kapitaalgoederen van de Openbare ruimte in deze nota zijn: wegen; groen; water; civiele kunstwerken en meubilair (inclusief kunstobjecten). Belangrijk is de verhouding tussen technische staat, kosten van het beheer en beeldkwaliteit. Vernieuwing, vervanging en gebruik van de openbare ruimte worden meegenomen in de meerjarige integrale programmering.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstukken 2, 3 en 4 gaan nader in op de betekenis van begrippen als kapitaalgoederen, kwaliteit, kwaliteitsniveaus en de kwaliteitsbewaking.
Vervolgens beschouwen we in hoofdstuk 5 de financiën.
Tot slot beschrijft hoofdstuk 6 de aanpak van het integraal beheer openbare ruimte (IBOR) en de gezamenlijke regie op infrastructurele projecten (GRIP).

1.5 Nadere informatie

De nota Integraal Beheer Openbare Ruimte geeft een uitgebreide uitleg van de gebruikte termen, kaders, kwaliteit en werkwijze. (IO-16-30426). Voor de zelfstandige leesbaarheid van dit stuk hebben we verschillende onderdelen overgenomen.

2. Kapitaalgoederen.

De kapitaalgoederen vormen de infrastructuur van de openbare ruimte. Een kapitaalgoed is een goed met een groot maatschappelijk nut en een hoge vervangingswaarde. De kapitaalgoederen worden daarom meerjarig (structureel) beheerd en onderhouden.

In dit hoofdstuk beschrijven we welke kapitaalgoederen in deze nota zijn opgenomen, wat de omvang is van het areaal en wat belang is van de opgenomen kapitaalgoederen.

2.1 De kapitaalgoederen openbare ruimte in Medemblik

Bij de kapitaalgoederen in de gemeente Medemblik gaat het om de volgende onderdelen (aspecten):

- wegen (wegverhardingen, fietspaden, voetpaden, etc.)
- groen (gazons, parken, begraafplaatsen)
- civieltechnische kunstwerken (bruggen, viaducten, kade(muren) etc.)
- meubilair (openbare verlichting, borden, banken, afvalbakken, speeltoestellen, hekwerken, kunstobjecten etc.)
- water (incl. havens, vijvers en singels)

De volgende kapitaalgoederen zijn niet meegenomen in deze nota.

- gebouwen
- sportvelden
- riolering

Voor zowel het onderhoud gebouwen als het onderhoud riolering bestaat een aparte voorziening. Voor riolering is dit zelfs wettelijk verplicht. Het onderhoud van de sportvelden wordt door de verenigingen zelf uitgevoerd en wordt daarom eveneens niet meegenomen in deze nota.

Deze objecten worden overigens wel meegenomen in de meerjarige integrale programmering.

2.2 Het areaal in de gemeente Medemblik

Het areaal is de oppervlakte van een bepaald aspect met wat zich daarop bevindt. De arealen zijn voor een groot deel meegenomen in beheerprogramma's. Een verbeterslag van de gegevens en beheergegevens is gestart in april 2015. Deze start was afhankelijk van de oplevering van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) en de koppeling met de beheerprogramma's. De verwachting is dat eind 2020 de beheerprogramma's met circa 90 % van het areaal gevuld zijn. Hierdoor wordt het inzicht in de beheergegevens steeds vollediger. Jaarlijks bij het opstellen van de begroting leveren de beheerders van de kapitaalgoederen een actueel overzicht, zie bijlage 1. Door (her)inrichting van de openbare ruimte wijzigen de hoeveelheden. Denk hierbij in het wijzigen van een voetbalcomplex naar woonwijk.

2.3 Het belang van de kapitaalgoederen

Het belang van de kapitaalgoederen (openbare ruimte) is samengevat in de volgende punten:

- de openbare ruimte is het domein van veel (sociale, economische, culturele e.a.) activiteiten. Hierdoor bepaalt de openbare ruimte voor een belangrijk deel het gezicht en de aantrekkelijkheid van de gemeente Medemblik;
- de openbare ruimte biedt plaats aan infrastructuur en voorzieningen en speelt zo een belangrijke rol bij het transport en de opslag;
- de kwaliteit van de openbare ruimte bepaalt mede de waarde van het (aanliggend) vastgoed;

3. Kwaliteit en kwaliteitsniveaus

3.1 Wat is kwaliteit?

Bij beschrijvingen van het begrip "kwaliteit" is het van belang dat iedereen hetzelfde beeld voor ogen heeft. Het begrip dient éénduidig en op een, voor alle partijen, begrijpelijke manier te zijn vastgelegd. Daarom splitsen wij het begrip "kwaliteit" in een drie kwaliteitskenmerken:

1. Technische staat: is het heel en veilig?
   De technische staat is een kwaliteitskenmerk waarmee we de technische en/of vakkundige eisen aangegeven. Dit drukken we bijvoorbeeld uit in eisen over de vlakheid van wegen of de constructieve veiligheid van bruggen. Daarnaast stellen we ook eisen ten aanzien van duurzaamheidsdoelen. Het areaal inspecteren we periodiek op de technische staat. Op basis van de inspectiegegevens plannen we onderhoud of vervanging in.

2. Verzorging: is het schoon?
   Met de verzorgingsgraad worden de eisen ten aanzien van schoonheid en netheid aangegeven. Hoeveel onkruid en zwerfvuil vinden wij bijvoorbeeld aceptabel? De verzorging besteden we uit op basis van beeldkwaliteit.

3. Beleving: hoe bevalt het?
   De kwaliteitsbeleving wordt beïnvloed door diverse andere aspecten, zoals functionaliteit, herkenbaarheid en representativiteit. De beleving van inwoners wordt gemeten met enquêtes, wijkschouwen en participatiesessies. De wensen van inwoners worden bij groot onderhoud, reconstructie en nieuwe aanleg meegenomen in de plannen.

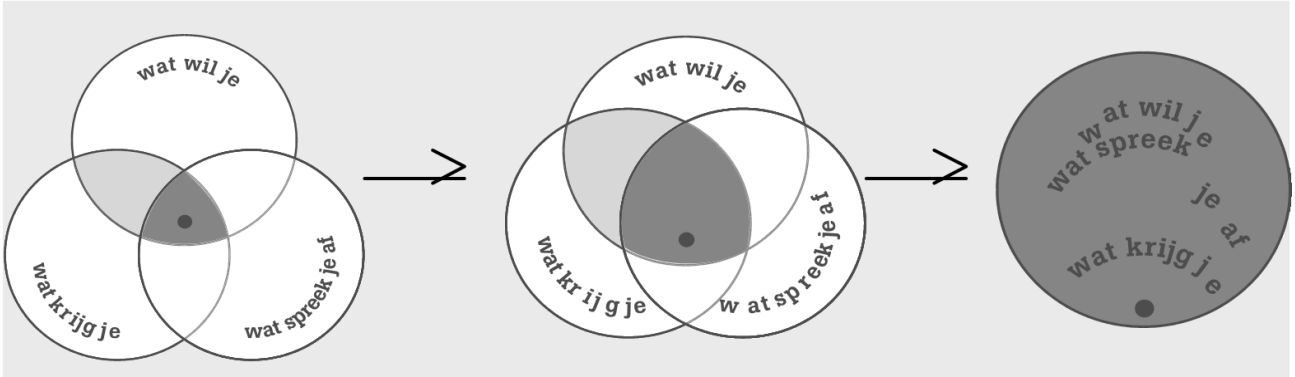

Figuur: Kwaliteit wordt bepaald door een drietal vragen, die gezamenlijk de cirkel rond maken

De veiligheidsbeleving is vaak onderwerp van gesprek bij participatiesessies. Voor de openbare ruimte gaat het dan over verkeersveiligheid (b.v. wegcategorisering) en sociale veiligheid (b.v. openbare verlichting).

3.2 Welk kwaliteitsniveau hanteren we?

Uitgangspunt bij het duurzaam in stand houden van de openbare ruimte is dat het beheer er op gericht is om de kwaliteit van de inrichting op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau te handhaven. In deze nota blijft het geëiste kwaliteitsniveau ongewijzigd. We kunnen dit

kwaliteitsniveau kort omschrijven als schoon, heel en veilig. Het huidige kwaliteitsniveau noemen we B ^{min}. De technische kwaliteit van de kapitaalgoederen moet voldoen aan niveau C. De beeldkwaliteit moet voldoen aan niveau B. Met uitzondering van begraafplaatsen en rotondes die moeten voldoen aan niveau A.
De eisen die aan de kwaliteit worden gesteld, zijn niet voor elk deel van de openbare ruimte hetzelfde. De kwaliteitseisen van Medemblik staat in onderstaande tabel. De beheerders leggen de eisen vast in onderhoudsbestekken.

Tabel: De kwaliteitsniveaus per kapitaalgoed en inspectiecyclus.

	Wegen	Water	Kunstwerken	Groen	Riolering	Gebouwen
Jaar vaststelling beheerplan	2013	-	2013	2016	2016	2017
Beheerplan loopt tot en met	2019	-	2019	2019	2021	2021
Kwaliteitsniveau	Technisch R- (CROW) Beeld B (CROW)	Keur (HHNK)	Conditie 3 NEN 2767	Begraaf-plaatsen en rotondes A, overig B (CROW)	BRL K14020 NEN 3399 Basis-kwaliteit samenwerkings-regio West-Friesland	Conditie 3 NEN 2767
Inspectiecyclus	2 jaar	10 jaar	5 jaar	3 jaar	10 jaar	5 jaar
Inspectie status	laatste 2014	schouw (HHNK)	op orde	op orde	op orde	op orde

3.3 Welke kwaliteitsambitie hebben?

De ambitie is om voor alle aspecten toe te werken naar minimaal niveau B. Dit geldt voor zowel de technische en beeldkwaliteit. Wij verwachten dit te bereiken door integraal samen te werken. Integraal tussen kapitaalgoederen, maar ook met andere thema’s als duurzaamheid en leefbaarheid.

De niveaus Hoog, Basis en Laag vormen de kern van elke kwaliteitsdiscussie. Ze bieden ruimte om te differentiëren: waar moet het beter en waar mag het wat minder? Het middelste niveau Basis, is het niveau waarbij duurzame instandhouding wordt gegarandeerd. Onderhoud op niveau Basis geeft een voor velen acceptabel beeld. Bij een niveau lager dan Basis bestaan op bepaalde onderdelen risico's van kapitaalvernietiging, is er kans op schadeclaims en wordt de beleving van de openbare ruimte als niet acceptabel ervaren. Dit is met name op wegen van toepassing.

4. De bewaking van de kwaliteit van de kapitaalgoederen

Hoe bewaken we de kwaliteit van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte?
In dit hoofdstuk beschrijven we hoe de kwaliteit van de kapitaalgoederen bewaken In 2015 is er van 5 kapitaalgoederen een nulmeting van de kwaliteit gemaakt.[1]

4.1 Kwaliteit thema's

Het beoordelen van de kwaliteit van de openbare ruimte kan worden gedaan vanuit een zestal thema's. Deze thema's zijn:

1. beeldkwaliteit;
2. technische staat;
3. comfort;
4. leefbaarheid;
5. aansprakelijkheid en risico;
6. kapitaalvernietiging.

Wij monitoren de kwaliteit van de kapitaalgoederen aan de hand van thema's beeldkwaliteit, technische staat en leefbaarheid. Hierna beschrijven we kwaliteit van de deze thema's op hoofdlijnen.

4.2 Beeldkwaliteit

Er is voor beeldkwaliteit gekozen omdat beeldkwaliteit is bepalend voor de beleving van de inwoners. Maar ook omdat de onderhoudsbestekken uitgezet worden op beeldkwaliteit.
De professionals beoordelen de beeldkwaliteit volgens vastgestelde richtlijnen (CROW). Dit is een objectief oordeel.

CROW Beeldkwaliteit

A+	A	B	C	D
Zeer hoog, zeer schoon. Nagenoeg ongeschonden, zeer intensief, uitstekend, als nieuw	Hoog, schoon. Mooi en comfortabel, intensief, goed, weinig op aan te merken	Basis, matig schoon. Functioneel, standaard en voldoende	Laag, vuil. Onrustig beeld, discomfort, hinder, sober, extensief, enige schade	Zeer laag, zeer vuil. Kapitaalvernietiging, functieverlies, aansprakelijk / onveilig, zeer extensief, verloederd.
Rapportcijfer 9,5 - 10	Rapportcijfer 7,5 - 9,5	Rapportcijfer 5,5 - 7,5	Rapportcijfer 3,5 - 5,5	Rapportcijfer 1 - 3,5

In 2015 is onderzocht hoe de inwoners de beeldkwaliteit ervaren door middel van een burgerschouw. Dit is een subjectief beoordeling.

[1] Voor uitgebreide informatie zie Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IO-16-30426)

De resultaten van de beoordeling is samengevat in de grafiek. U ziet de totaal indruk per onderdeel zowel van de professionals als van de inwoners.[1]

Totaalindrukken beeldkwaliteit objectief en subjectief.

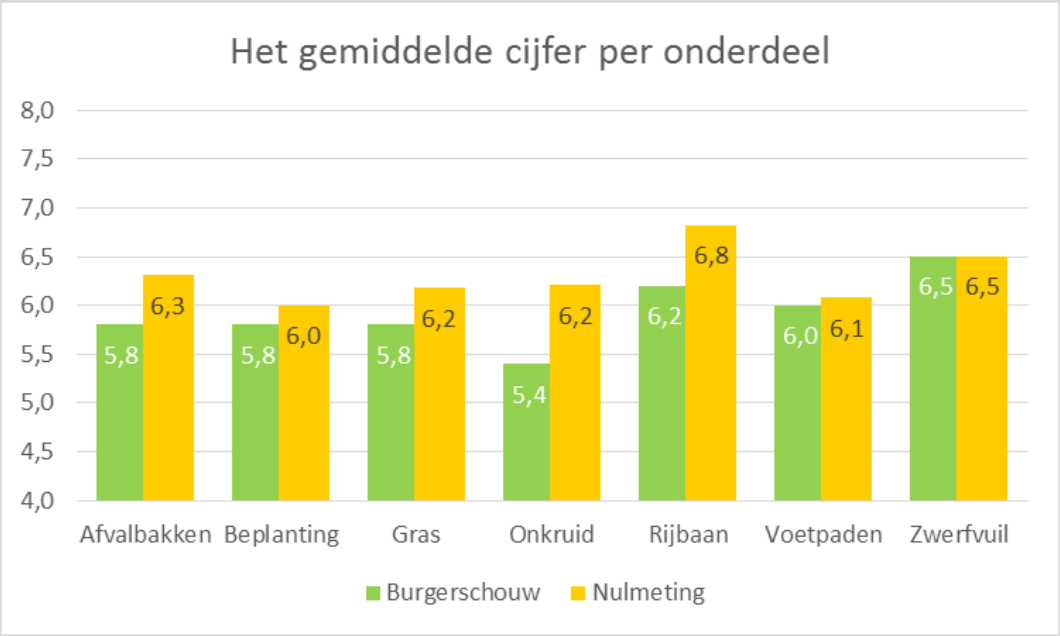

De beoordeling van de inwoners (burgerschouw) is over het algemeen iets lager als die van de proffesional (nulmeting). De kwaliteit is in alle gevallen binnen de vastgestelde norm. De norm voor verzorging is over het algemeen B. Dit is in cijfers tussen 5,5 en 7,0.

4.3 Technische staat

De kwaliteit van de openbare ruimte moet voldoen aan een bodemkwaliteit. Dit is de minimaal verantwoorde kwaliteit. De bodemkwaliteit voor het technische onderhoud is niveau C. Kenmerkend voor het beleid is sober en doelmatig beheer en onderhoud. De technische staat beoordelen we op drie speerpunten, dit zijn:

1. veiligheid (veiligheidsrisico's voor de beheerder en de gebruiker);
2. functionaliteit (belemmeringen bij het gebruik)
3. kapitaalvernietiging (de noodzaak om vroeger dan geraamd middelen in te zetten voor vervanging omdat het kapitaalgoed door ontoereikend onderhoud eerder aan het einde van de levensduur is).

De technische kwaliteit monitoren we door periodieke inspecties.

Kanttekening:
Voor een aantal aspecten geldt, dat de technische inspecties verouderd zijn.[2] De oorzaak hiervan is de vertraging in het traject van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT). Hierdoor is het areaal in de situatie van 2016 bevroren. De BGT is nu gereed. Het areaal wordt nu bijgewerkt naar de huidige situatie. De verwachting is dat eind 2020 de data op orde is. Op basis van de inspecties krijgen we nauwkeuriger inzicht.

[1] Voor uitgebreide informatie zie Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IO-16-30426)
[2] Zie tabel in hoofdstuk 3.2 op pagina 11 voor de status van de inspecties.

4.4 Leefbaarheid

De beleving van de inwoners is belangrijk bij leefbaarheid. In deze paragraaf wordt het meten het thema leefbaarheid nader toe gelicht.
De leefbaarheid van de openbare ruimte beoordelen we door de mening van de inwoners te meten. Dit doen we door middel van een wijkschouwen en enquêtes.

4.4.1 Wijkschouwen

Als proef zijn er twee wijkschouwen gehouden in Zwaagdijk-West en in Medemblik-Centrum. Met inwoners hebben we een ronde gedaan. De constateringen hebben we gefotografeerd en hebben we meegenomen in de uitvoeringsagenda. Voorbeelden van punten in Medemblik-Centrum zijn: het parkeren in de binnenstad, de beeldkwaliteit, de verkeerscirculatie in de Oosthoek etc. In Zwaagdijk-West zijn voorbeelden: de inrichting van het terrein rondom de Wildebras, de oversteekplaats bij de school op de Zwaagdijk, de fietsverbinding naar Hoorn en de inrichting van het Meester Derkspark.
Geconstateerd is dat vooral de verwerking van de schouwresultaten te wensen overlaat. Hierdoor worden niet alle schouwpunten meegenomen. Het registreren van de foto's is een tijdrovende klus gebleken.
In 2018 zijn we voor de openbare ruimte meldingen gebruik gaan maken van het FIXI-platform. Met FIXI is het onder andere mogelijk om meldingen te doen met een smartphone-app. Met deze app gaan we in 2019 wijkschouwen uitvoeren in de kernen, die een kernvisie hebben of een kernvisie gaan opstellen. We verwachten dat dit bijdraagt aan de inwoner tevredenheid.

4.4.2 Enquête

De inwoners van Medemblik bevragen we door middel van een enquêtes. De vragen voor de beleving van de openbare ruimte zijn opgenomen in de "sociale monitor". Deze enquête houden we eens in de drie jaar.
Ook gebruiken we de resultaten van de door de kernraden gehouden inwonersbevragingen. Welke zij houden voor het opstellen van de kernvisies.

5. Beheerplan en beschikbare financiële middelen

Het beheren van de openbare ruimte kosten geld. Dit hoofdstuk geeft inzicht in de relatie tussen de beschikbare middelen (begroting) en de voor beheerniveau van het areaal gemiddeld benodigde middelen (strategische raming).
Daarnaast geeft het ook inzicht in de relatie van het beheer kapitaalgoederen met andere gemeentelijke thema's (integraal beheer).

5.1 Begroting (exploitatie)

In de gemeentelijke begroting zijn middelen beschikbaar gesteld voor de verschillende kapitaalgoederen. De onderstaande tabel geeft inzicht in de beschikbare middelen per kapitaalgoed.

Tabel - Middelen Beheer en Onderhoud kapitaalgoederen (structureel)

Begroting	Exploitatie beschikbaar
Groen	2.484.172
Kunstwerken	713.978
Meubilair	552.423
Water	536.352
Wegen	1.972.721
Totalen	6.259.646

De middelen betreffen alleen de verzorging, het dagelijks en het planmatig onderhoud. Vernieuwing, vervanging of wegwerken van uitgesteld onderhoud maakt geen onderdeel uit van dit budget. Dit zijn investeringen. Voor investeringen wordt apart krediet aangevraagd.

5.2 Investeringen

Investeringen zijn de kosten voor levensduur verlengende maatregelen, reconstructies, herinrichtingen en vervangingen. Hiervoor doen wij jaarlijks kredietaanvragen in de begroting. In de beschikbare budgetten is geen rekening gehouden met deze lasten. Hoe beter we ons onderhoud uitvoeren hoe langer onze kapitaalgoederen op een goed niveau blijven. Hiermee stellen we vervangingen uit Tot aan de vaststelling van deze nota dekten wij de afschrijvingslasten uit de onderhoudsbudgetten. Hiermee putten wij de onderhoudsbudgetten echter uit. De onderstaande tabel geeft het ideaalcomplex van de kapitaalslasten weer.

Tabel - Ideaalcomplex kapitaallasten met vergelijking huidig beschikbare kapitaallast

Investeringen	Ideaalcomplex kapitaallasten		
	beschikbaar	Plan	verschil
Groen	12.500	498.408	-485.908
Kunstwerken	148.045	1.778.640	-1.630.596
Meubilair	56.350	768.842	-712.492
Water	26.412	153.622	-127.210
Wegen	114.286	597.572	-483.286
Totalen	357.593	3.797.085	-3.439.492

De meeste investeringen komen voort uit wijzigingen van de inrichting met maatschappelijk nut. Denk hierbij aan verbetering van verkeersveiligheid, duurzaamheidsmaatregelen of inwonerswensen. Het langjarig gemiddelde voor vervangingen geeft een richting aan. Welke mogelijke lasten krijgen we in de toekomst.
De begroting baseren we op de meerjarige integrale programmering en niet op het langjarig gemiddelde. De eerste jaarschijf van de meerjarige integrale programmering is een “hard” uitvoeringsprogramma. We zijn net gestart met het opstellen van de meerjarige integrale programmering. Over een aantal jaar zal duidelijker zijn met welke kapitaallasten we rekening moeten houden.

5.3 Strategische raming (langjarig gemiddelde)

De strategische raming geeft inzicht in de gemiddeld voor het onderhoud en de instandhouding van het areaal benodigde middelen. De strategische raming baseren[1] op de kengetallen op het niveau B aan voor zowel de technische als de beeldkwaliteit. Dit doen we in verband met onze kwaliteitsambitie genoemd in hoofdstuk 3.3. Dit wijkt af van het huidige beleid, zoals beschreven in hoofdstuk 3.2.

Tabel: De strategische raming van middelen voor beheer en onderhoud (langjarig gemiddelde).

Discipline		schoon	heel		
		verzorging	technische onderhoud	vervangen	totaal
	Totalen	€ 1.139.484	€ 5.464.028	€ 3.797.085	€ 10.400.596
Groen		€ 578.620	€ 1.905.552	€ 498.408	€ 2.982.580
Kunstwerken		€ -	€ 865.170	€ 1.778.640	€ 2.643.810
Meubilair		€ 110.864	€ 469.463	€ 768.842	€ 1.349.169
Water		€ -	€ 701.122	€ 153.622	€ 854.744
Wegen		€ 450.000	€ 1.522.721	€ 597.572	€ 2.570.293

Voor het doorrekenen van verschillende scenario’s gebruiken we het “Obsurv dashboard van Sweco”. Dit dashboard haalt het areaal uit het beheer openbare ruimte pakket (BOR-pakket).

[1] Bij het beheer van de openbare ruimte kunnen kwaliteitskeuzes gemaakt worden. Uit de analyse van deze keuzes in 2015 blijkt, dat beheer op het niveau B de beste keuze is. Het beheer voldoet dan aan de eisen schoon, heel en veilig.

Het dashboard koppelt het areaal aan kentallen voor het duurzaam in stand houden van de openbare ruimte. Met het dashboard zijn beheerscenario's "eenvoudig" door te rekenen.

5.4 Vergelijking begroting met de strategische raming

We hebben uit de begroting vergeleken met de strategische raming.
In onderstaand overzicht wordt de begroting afgezet tegen de strategische raming per aspect.

Begroting versus raming beheerplan	Exploitatie		
	beschikbaar	Plan	verschil
Groen	2.484.172	2.484.172	0
Kunstwerken	713.978	865.170	-151.192
Meubilair	552.423	580.327	-27.904
Water	536.352	701.122	-164.770
Wegen	1.972.721	1.972.721	0
Totalen	6.259.646	6.603.512	-343.866

*Tabel: Vergelijking van begroting afgezet tegen de strategische raming per aspect. **
** exclusief vervanging*

Volgens de doorrekening hebben we € 6.600.000,- nodig voor regulier onderhoud.
In de begroting is € 6.260.000,- beschikbaar.

Door het effectiever en efficiënter samen te werken verwachten wij met de beschikbare middelen uit te komen. Voor eventuele fluctuaties is de reserve kapitaalgoederen beschikbaar. Indien dit zich voordoet wordt daarvan apart opgave gedaan.

We stellen voor om de structurele toevoeging aan de reserve kapitaalgoederen toe te voegen aan het onderhoudsbudget kapitaalgoederen. Deze toevoeging is als volgt opgebouwd:

2019:	€ 300.000,-
2020:	€ 419.000,-
2021 en verder:	€ 538.000,-

Door deze gewijzigde systematiek hoeven we het onderhoud van de gemeentelijke havens niet meer te dekken uit de reserve.
Tot en met de Lentenota 2019 is de stand van deze reserve € 4.100.000,-.

Voor reconstructies, herinrichtingen en vervangingen doen wij een jaarlijkse aanvraag in de begroting. In de beschikbare budgetten is geen rekening gehouden met deze lasten.
Tot aan de vaststelling van deze nota dekten wij de afschrijvingslasten uit de onderhoudsbudgetten. Hiermee putten wij deze echter uit.

5.5 De basis op orde

Het beheer op orde is nog niet helemaal op orde.
De gegevens in het beheer openbare ruimte pakket (BOR-pakket) zijn nog niet nauwkeurig genoeg om de meerjarige integrale programmering op te stellen. Nog niet alle aspecten zijn meegenomen in het BOR-pakket Hiervoor dient eerst de koppeling met de BGT op orde te zijn. Daarna worden de verschillende aspecten opgenomen in het BOR-pakket.
Ook ontbreken er van bepaalde aspecten de inspecties.

Op basis van de BOR-gegevens benoemen we projecten. Die projecten nemen we op in de meerjarige integrale programmering. In de meerjarige integrale programmering houden we integraal rekening met meer zaken, zoals:

- uitgesteld onderhoud;
- areaaluitbreidingen en – aanpassing;
- leefbaarheid en
- duurzaamheid

5.5.1 Uitgesteld onderhoud

Bij het beheer van de openbare ruimte wordt bepaald groot onderhoud uitgesteld. De omvang van dit uitgesteld onderhoud is niet specifiek in kaart gebracht. De beheerders bewaken de technische kwaliteit. Zij zorgen ervoor dat dit niet onder de minimale technische kwaliteit niveau C komt. Als het uitgesteld onderhoud onder het minimale niveau komt kan dit leiden tot veiligheidsrisico's en kapitaalvernietiging.
Door toepassing van Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) streven we ernaar om de werkzaamheden te combineren en zoveel mogelijk werk met werk te maken. We trachten met de beschikbare middelen een maximaal resultaat te halen.

5.5.2 Areaaluitbreiding en -aanpassing

In de begroting zijn de kosten van (toekomstige) areaaluitbreidingen, reconstructies, renovatie, vervanging en het uitgesteld onderhoud buiten beschouwing gelaten zijn.
Deze kosten krijgen we inzichtelijk als:

- de data in het BOR-pakket op orde is;
- de inspecties op orde zijn en
- de beleidsplannen gereed zijn.

De opgaven die ontstaan uit de bovenstaande onderdelen nemen we op in projecten. De projecten staan in de meerjarige integrale programmering.

5.5.3 Leefbaarheid (inwonerswensen)

Medemblik hecht veel waarde aan de leefbaarheid in de kernen. De kernraden stellen kernvisies op. Het beheer van de openbare ruimte stemmen we af met de kernen. De projecten nemen we op in de meerjarige integrale programmering.

5.5.4 Duurzaamheid

De gemeente staat voor grote opgaven als het over duurzaamheid gaat. Een belangrijk onderdeel bij de transitie naar een duurzame gemeente is de herinrichting van de openbare ruimte. Denk hierbij aan gas-loos (aanpassing ondergrondse infrastructuur) en aan klimaatmaatregelen als

hittestress (groen) en wateradaptie (riolering, groen, wegen). Met maatschappelijke partners (netbeheerders, HHNK, provincie en woningbouwverenigingen) werken we samen aan de Gemeenschappelijke Regie op Infrastructurele Projecten (GRIP). De projecten nemen we op in de meerjarige integrale programmering.

6. Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)

In 2016 zijn we gestart met een gewijzigde werkwijze. Deze werkwijze noemen we Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). In 2018 zijn we met gestart met het project Gemeenschappelijke Regie op Infrastructurele projecten (GRIP). In dit hoofdstuk beschrijven we in het kort wat deze termen inhouden.

6.1 Aanpak integraal beheer openbare ruimte in Medemblik

Integraal beheer van de openbare ruimte vraagt om een gewijzigde werkwijze. Deze aanpak bestaat in hoofdlijnen uit:

- stel minimale beheerkwaliteit bestuurlijk vast (integraal beheerplan kapitaalgoederen 2020-2025) en
- koppel deze kwaliteit aan de beschikbare middelen
- stel meerjarenbeleid, een meerjarenplanning en meerjarenbegroting op voor (groot/ planmatig) onderhoud en uitgesteld onderhoud en
- doe dit op basis van inspecties;
- breng de onderhoudsrisico's in beeld en
- pak in ieder geval de onveilige en gevaarlijke situaties aan, borg tussentijds de probleemsituaties;
- neem geen drastische beslissingen met onomkeerbare gevolgen (let op de waarde van de openbare ruimte in verband met leefbaarheid en (commerciële) aantrekkelijkheid);
- gebruik eigen interne organisatie brede expertise voor een effectieve en efficiënte aanpak;
- zorg voor een structurele informatievoorziening naar de gemeenteraad;
- innoveer/experimenteer en evalueer wijkgerichte aanpak van verzorging en klein onderhoud samen met alle gemeentelijke partners;
- betrek inwoners en maatschappelijke partijen bij groot onderhoud en vervanging.

6.2 Gemeenschappelijke Regie op Infrastructurele projecten (GRIP)

Met maatschappelijke partners (netbeheerders, HHNK, provincie en woningbouwverenigingen) werken we samen aan de Gemeenschappelijke Regie op Infrastructurele Projecten (GRIP). Binnen dit project kijken we gebiedsgericht naar de verschillende individuele opgaven. We proberen synergie te creëren door gezamenlijk op te trekken. Het doel van dit project is om de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk te houden en de overlast voor de inwoners te beperken.

Bijlage 1. Areaaloverzicht kapitaalgoederen

Discipline	Onderdeel	sub-onderdeel	totaal	eenheid
Groen				
	Bomen			
		Bomen	24.312	stuks
	Cultuurbeplanting			
		Heesters/bodembedekkende heesters	293.506	m2
	Cultuurbeplanting accenten			
		Plantenbak	67	stuks
		Rozen/vaste planten/bijz. beplanting	11.934	m2
	Gras gazon			
		Gras gazon, incl. graskanten	804.493	m2
		Voetbalvelden, incl trainingsvelden	186.322	m2
		Kunstgrasvelden		
	Gras kruidenrijk/bermen			
		Gras kruidenrijk/bermen	784.708	m2
	Hagen			
		(blok)Hagen	61.973	m2
	Natuurlijke beplanting			
		Bos	190.634	m2
		Bosplantsoen	204.993	m2
		Overige natuurlijke beplanting	0	m2
	Onkruid in het groen			
		Onkruid boomspiegels bij bomen in verharding	1.426	stuks
		Onkruid heesters/bodembedekkende heesters/bot. Rozen	293.506	m2
		Onkruid plantenbakken	67	stuks
		Onkruid in Struikrozen/vaste planten/bijz. beplanting	11.934	m2
		Onkruid (blok)hagen	61.973	m2
		Onkruid in bosplantsoen	204.993	m2
	Zwerfafval in groen			
		Zwerfafval in cultuurbeplanting	305.440	m2
		Zwerfafval op gazon	804.493	m2
Kunstwerken				
	Bruggen			
		Beweegbare bruggen	614	m2
		Fietsvoetbrug	3.959	m2
		Verkeersbrug	6.613	m2
		Viaducten	0	m2
	Duikers			
		Duikerbrug	23	stuks
		Duikers	308	stuks
	Kadeconstructies			
		Damwanden	4.000	m1
		Havenkades damwand	542	m1
		Kades	1.760	m1
		Havenkades gemetseld	1.933	m1
		Keerwanden	0	
	Oeverconstructies			
		Beschoeiing	41.694	m1
		Glooiing basalt	1.508	m1
		Glooiing	0	m1
	Overige kunstwerken			
		Geluidsschermen	0	m1
		Steigers en vlonders	710	m2
		Steigers (meerpalen, remmingwerk, wacht- en veerbootsteiger)	408	m2
		Schutsluis		m2
		Stuw	70	m1
	Tunnels			
		Tunnels	0	

Vervolg bijlage 1.

Discipline	Onderdeel	sub-onderdeel	totaal	eenheid
Meubilair				
	Afvalbakken			
		Vulling afvalbak	556	stuks
	Parkmeubilair			
		Afvalbakken	556	stuks
		Hekken	22.905	m1
		Kunstobjecten	51	stuks
		Banken	481	stuks
	Speeltoestellen			
		Speelondergrond	14.999	m2
		Speeltoestellen	799	stuks
	Straatmeubilair			
		Verkeers- en verwijsborden	4.440	stuks
		Bewegwijzering, objectborden	331	stuks
		Portalen / dragers	2.816	stuks
		Wegmarkering - Figuratie (vlakken - haaietanden - strepen)	3.674	m2
		Wegmarkering - Belijning	76.445	m1
		Bushalte	2	stuks
		Fietskluisjes	155	stuks
		Fietsparkeerplaatsen	78	stuks
		Gemeenteplattegronden / infoborden	30	stuks
		Elektrische laadpalen	15	stuks
		Overig straatmeubilair	2.366	stuks
	Verlichting			
		Lichtmasten + armaturen < 6m	5.629	stuks
		Lichtmasten + armaturen => 6m	3.990	stuks
		Decoratieve lichtmasten + armaturen < 6m	272	stuks
		Hoofdkabel	146.865	m1
		Aansluitkabels	78.362	m1
		Eigen verlichtingskasten	53	stuks
Riolering				
	Drainage			
		Drainage	10.943	m1
	Mechanische riolering			
		Drukrioolgemaal	550	stuks
		Mechanische rioolleiding	85.518	m1
		Rioolgemaal	106	stuks
	Vrijverval riolering			
		Vrijverval rioolleiding	264.161	m1
Water				
	Water			
		Waterloop	616.561	m2
		Watervlakte	146.697	m2
		Natuurvriendelijke oevers	14.600	m2
	Zwerfafval in water			
		Drijfvuil waterloop, incl. schouwwerkzaamheden	616.561	m2
		Drijfvuil watervlakte, incl. schouwwerkzaamheden	602.175	m2

Vervolg bijlage 1.

Discipline	Onderdeel	sub-onderdeel	totaal	eenheid
Wegen				
	Algemeen wegbeheer			
		Uitbestede werkzaamheden voorbereiding en inspectie	1	jaar
	Fietspaden			
		Asfalt	36.182	m2
		Elementen	15.839	m2
	Gemiddeld belaste weg			
		Asfalt	156.717	m2
		Beton	175	m2
		Elementen	36.035	m2
	Licht belaste weg			
		Asfalt	138.803	m2
		Beton	951	m2
		Elementen	65.946	m2
	Weg in verblijfsgebied			
		Asfalt	17.080	m2
		Beton	373	m2
		Elementen	450.796	m2
	Weg in woongebied			
		Asfalt	178.520	m2
		Beton	2.163	m2
		Elementen	822.606	m2
	Zwerfafval op verharding			
		Zwerfafval op verharding	1.922.186	m2
	Onkruid op verharding			
		Onkruid op verharding	1.922.186	m2